

Forberedt innlegg om:

Dialogkonferanse om ett felles nødnummer og felles nødalarmingsentraler

Utarbeidet av: Hans Erik Andersen, Daglig leder i Alarmsentral Brann Øst, 110 for Østfold og Follo politidistrikter.

Representerer: Norsk Brannbefalslag

NBLF er positive til ett nødnummer og fellessentraler for Brann, Politi og Helse, forutsatt at publikum får en bedre tjeneste enn i dag! Viktige parametre er;

- Raskest mulig respons ved anrop.
- Kvalifisert veiledning.
- Raskest mulig varsling av nærmeste kvalifiserte innsatsstyrker.
- God koordinering og operasjonell oppfølging.

Respons

Ved anrop til nødalarmingsentralen skal innringer nærmest umiddelbart få svar fra operatør. Sentral målsetning bør definere dette i sekunder. Dette vil være førende for å beregne sentralenes dimensjonering av personell og teknikk. Større enheter vil ha en samfunnsøkonomisk og operativ fordel ved at man utnytter kapasiteten bedre, og fordi en større sentral vil gi flere hendelser pr operatør og team på vakt. I dag sitter operatører på mange lokasjoner. Samler man disse på færre steder, kan man totalt sett redusere antallet operatører, samtidig som kapasiteten og effektivitet faktisk øker. Med andre ord en firemanns sentral, et bedre alternativ enn to, tomanns sentraler osv.

Kvalifisert veiledning

Foretas et bevist anrop til nødmeldingssentralen, må man umiddelbart få kvalifisert personell som kan innhente nødvendig informasjon om hendelsen, besørge varsling og gi primær veiledning, enten henvendelsen primært omhandler brann- politi eller helserelevante utfordringer. Dette kan for eksempel løses med store enheter, hvor man har tilstrekkelig med "anropstagere" med generell god tverrkompetanse i første linje. I andre linje, kan det sitte fagoperatører med spisskompetanse, som om nødvendig kan ta over videre veiledning og "holde nødstedt i hånda" til hjelpen er på plass.

Vi mener med andre ord at faglighetsprinsippet må ivaretas ved innføring av felles nødmeldesentraler og at man må finne tekniske løsninger og faglige sammensetninger som sikrer at alle fagfelt ivaretas tilfredsstillende. Spesialtrenet personell med generell kompetanse burde for eksempel kunne ivareta førstelinje ved mindre komplekse og dagligdagse situasjoner.

Varsling av kvalifiserte innsatsstyrker

Til norske brannvesen er det satt krav til innsatstid, dvs. tiden fra innsatsstyrken er alarmert til den er i arbeid på skadestedet. Som et eksempel kan nevnes at innsatstiden ikke skal overstige 10 minutter ved brann i tettbebyggelse, sykehus og sykehjem osv. På bakgrunn av dette har de fleste kassernerte brannvesen, en responstid rundt ett minutt. Av denne grunn er det for dagens 110 sentraler en målsetning om å raskest mulig identifisere hendelsessted og art, slik at en varsling av nærmeste kvalifiserte enhet kan foretas. Sentralen jeg selv representerer, har en intern målsetning om maks 90 sekunder. Måling og dokumentasjon av dette ved dagens tekniske løsning er litt tidkrevende, men nytt oppdragshåndteringsverktøy som innføres ved 110 sentralene i forbindelse med nytt nødnett (Vision), vil åpne for helt andre muligheter hva gjelder å identifisere hendelsessted, nærmeste kvalifiserte enhet og til slutt automatisk gi en nøyaktig dokumentasjon av forløpet.

Ved en innføring av felles nødmeldesentral, må man finne fellessystemer som ivaretar

dette for alle tre etater, hvor "ressurskoordinatorene" i sanntid, sitter med fullstendig oversikt over alle redningsressurser.

Koordinering og operasjonell oppfølging

Ved en hendelse i dag, går tidskritisk informasjon fra for eksempel en politienhet på vei til ulykke, til sin 112 sentral som videreformidler til 110, som igjen skal transittere dette til sine enheter i felt. Daglig utspiller det seg eksempler på at dette er ineffektivt og en svært ressurskrevende håndtering. Det belaster den totale operatørkapasitet voldsomt, og det fører til unødig mye utrykningskjøring og opptatte enheter i felt.

Noe av denne belastningen vil avta om felles talegrupper i nytt nødnett blir anvendt som forutsatt. Men fortsatt vil det sitte minst tre operatører inne på 11X, som hver koordinerer sin etat. Dersom denne koordineringen ble lagt til en fellessentral, hvor disse tre eller antagelig færre satt i samme rom, ville man utvilsomt fått en mer effektiv håndtering og informasjonsflyt. Dette gir bedre tjeneste til publikum og er utvilsomt mer samfunnsøkonomisk.

Selv har jeg deltatt i mange operasjoner hvor vi (brann) er ferdig på ett skadested og hvor helse fortsatt eskalerer ytterligere ressurser, på grunn av manglende tilbakemelding fra egne eller andre enheter. Av samme grunn, finnes uendelig mange eksempler på at brann kommer frem en trafikkulykke med flere enheter, hvor pasienter er tatt hånd om og bergningsselskap er i ferd med å fjerne vrak. Dette belaster samfunnet med unødig mye utrykningskjøring og gir en dårlig utnyttelse av ressursene.

Et annet forhold som taler for felles nødmeldesentraler, er den totale utnyttelse av nærmeste kvalifiserte enhet. I denne sammenheng tillater jeg meg å trekke frem noen erfaringer knyttet til brann sin "first responder" tjeneste.

For en del år tilbake var det felles brann og legevaktsentral på brannstasjonen i Frogn kommune. Sentralen ble i sin helhet betjent av brannmenn uten særlig helserelatert kompetanse, men når man mottok melding om bevisstløse personer og lignende i nærområdet, sendte man umiddelbart ut den kasernerte brannstyrken, samtidig som vakthavende lege og AMK ble varslet. Uten at dette kan tallfestes, så finnes det mennesker som kan takke denne "oppfinnsomheten" for at de lever ett normalt liv i dag. Dette var før de lokale brannvesen fikk hjertestartere, slik at redningsprosenten antagelig ville vært høyere i dag.

Et annet eksempel av nyere tid, hvor en kvinne i 40 åra får hjertestans i ektemannens nærvær. Han ringer "feil nødnummer", dvs 110. Operatørene ved 110 setter samtalen over til 113 og varsler den lokale brannstasjonen på eget initiativ. Brannmannskapene er på plass med hjertestarter ca. 3,5 minutt etter varsel. Pasienten har sirkulasjon og respirasjonssvikt og brannmannskapene starter hjerte lunge redning / kobler opp hjertestarter og gir to støt. Syv minutter etter varsel, ankommer ambulansen. Kvinnen lever ett normalt liv i dag!

Dette er eksempler fra det sentrale østlandsområde hvor vi har enorm slagkraft på kort tid. Rundt omkring i dette langstrakte land, finnes mange ressurser på hjul og i vognhaller. Utnytter man disse maksimalt gjennom felles koordinering og tettere samhandling, sparer man tid og får trolig enorme gevinster.

Oppsummering

- Felles nødnummer og nødmeldesentraler med eierskap på statlig nivå.
Samlokalisering er et steg i riktig retning, men vi må inn under samme organisasjon for å få fullt utbytte.
- Organisasjonsform som sikrer en effektiv og kvalitetslik tjeneste for hele landet med publikum i fokus.
- Fast personell rekruttert fra 11X miljøet og den operative redningstjenesten forøvrig. Flere operatørnivå, med forskjellig kompetanse og oppgaver.
- Utnyttelse av de tverrfaglige ressurser optimalt.
- Søk raske og konkrete beslutninger i denne prosessen. La oss ikke lide med en lang usikkerhet og destruktive produkter i ventetiden!
- Felles teknisk driftsorganisasjon, med fagavdelinger for etatsspesifikke systemer.